

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 205/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. E. J., N., zastúpenej advokátkou JUDr. E. P., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 48/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. E. J. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2010 doručená sťažnosť MUDr. E. J., N. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom sp. zn. 8 C 48/2009.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom podaným okresnému súdu 27. júla 2009 domáhala nahradenia prejavu vôle proti odporcovi N., a. s., B. (ďalej len „odporca“). Okresný súd vedie konanie pod sp. zn. 8 C 48/2009. Podľa názoru sťažovateľky v konaní došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, čo odôvodnila takto:

„Je pravdou, že z mojej strany chýbal na splnomocnení pre právneho zástupcu podpis ako účastníka, čo však podľa môjho názoru nemalo vplyv na zbytočné prietahy v konaní, lebo táto skutočnosť nenaplnovala skutkovú podstatu prekážky konania a v konaní sa mohlo riadne s účastníkmi pokračovať...“

Doterajšie úkony OS v Nitre v predmetnej veci boli neúčinné, neefektívne a zdĺhavé. Konanie podľa O. s. p. má súd riadiť tak, aby svojimi úkonmi rozhodol vec bez zbytočných prietáhov, čo v tomto prípade OS v Nitre preukázať nemôže. S výzvou na odstránenie takého nedostatku, ako bol len administratívny nedostatok podpisu na splnomocnení, súd mohol zároveň zaslať aj výzvu na zaplatenie súdneho poplatku v rámci hospodárnosti súdneho konania. Výzvu na zaplatenie súdneho poplatku nezaslal ani do dnešného dňa...

Je potrebné vychádzať z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom tento účel možno dosiahnuť zásadne právoplatným súdnym rozhodnutím. Nepostačuje, že súd vo veci koná.

Sťažovateľka žiadam, aby mi bolo priznané aj primerané finančné zadosťučinenie... vzhľadom k dlhotrvajúcemu neukončenému konaniu pociťujem nepravosť a nespravodlivosť, právnu neistotu, keď ani po viac ako 8 mesiacoch od podania žaloby nie je súd schopný vyrubiť súdne poplatky a takéto konanie považujem za nečinnosť súdu v predmetnej veci a zbytočné prietahy v konaní. Mám obavy, že pri takomto postoji k účastníkom konania hneď na jeho začiatku, ukončenie sporovej veci je v nedohľadne. Vzhľadom k postoju Okresného súdu v Nitre v inej právnej veci, ktorú som podala ako Sťažnosť na Ústavný súd v roku 2009, sa prietahy v konaní ukončili po 16 rokoch až po rozhodnutí Ústavného súdu, s názorom okresného súdu, že prietahy v konaní nie sú

zapríčinené konaním súdu. Preto nemám dôveru ani v tejto veci sa obrátiť na predsedu okresného súdu.

Poukazujem na to, že nie je predpoklad skončenia predmetného súdneho konania v dohľadnej dobe vzhľadom k nečinnosti súdu...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

1.) Základné právo sťažovateľky MUDr. E. J. ... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upravené v článku 48 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie právnej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Nitre v konaní vedenom pod spisovou značkou 8 C 48/2009 bolo porušené.

2.) Okresnému súdu v Nitre prikazuje, aby v konaní vedenom pod spisovou značkou 8 C 48/2009 konal bez zbytočných prietahov.

3.) MUDr. E. J. ... priznáva ako primerané finančné zadostučinenie v sume 1.000,- €, ktoré je Okresný súd v Nitre povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4.) Okresný súd v Nitre je povinný zaplatiť MUDr. E. J. ... aj všetky trovy tohto konania k rukám advokátky JUDr. E. P., T., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 48/2009.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ (v tomto prípade sťažovateľka) nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V nadväznosti na to ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje, aby v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní pred všeobecným súdom, sťažovateľ preukázal aj využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní predsedovi príslušného súdu.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 34/98, I. ÚS 16/99, I. ÚS 21/99), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (ale aj práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky podľa zákona

o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného súdu zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (obdobne napr. IV. ÚS 153/03). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 v spojení s § 120 ods. 7 citovaného zákona].

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu zreteľne vyplýva, že sťažovateľka nepodala sťažnosť predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní, a jej argument, že tak neurobila z dôvodu, že vzhľadom na jej skúsenosť z iného konania nemá „*dôveru ani v tejto veci sa obrátiť na predsedu okresného súdu*“, nemožno v žiadnom prípade považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý tento právny prostriedok nápravy nevyčerpala (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03, II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04) dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že odmietnutie predmetnej sťažnosti z dôvodu neprípustnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde neznamena prekážku rozhodnutej veci v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, takže v prípade splnenia všetkých náležitostí predpísaných zákonom sťažovateľkou zostáva v danej veci zachovaná možnosť domáhať sa ochrany označených základných práv a slobôd kvalifikovaným návrhom na začatie konania pred ústavným súdom.

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už nerozhodoval o ďalších jej požiadavkách (prikázanie okresnému súdu konať vo veci, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a priznanie náhrady trov konania), pretože rozhodovanie o nich je viazané na predchádzajúce vyslovenie porušenia základných práv alebo slobôd sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010